

27. Costachi G., Statul de drept: între teorie și realitate, Chișinău, 2000, p. 87.

28. Ibidem, p. 88.

29. Costachi G., Statul de drept: între teorie și realitate, Chișinău, 2000, p. 88.

30. <http://www.legeasiviata.in.ua/archive/2015/1-1/1.pdf>

31. Muraru I. Drept constituțional și instituții politice. Ed. VIII. București, Actami, 1998, p. 17.

32. Rusu I. Forma de guvernământ. București, Lumina Lex, 1997, p. 35.

33. Philippe Ardant. Institutions-politiques et Droit constitutionnel. Paris, edition L.G.J.D, 1996, p. 221.

34. Duverger M. Introduction a une sociologie de regimes politiques. Traite de sociologie, vol. II. Paris, P.U.F., 1963, p. 4.

35. Cârnaț T. Drept Constituțional. Chișinău, Print-aro, 2010, p. 199-200.

36. Guceac I. Cursele mentar de drept constituțional, vol. I. p. 111.

37. Arseni A. Legitimitatea puterii de stat. Principiul edificator al statului de drept și democratic contemporan. Chișinău, CEP USM, 2015, p. 158 (total p. 420).

38. Avornic Gh. Tratat de teorie generală a statului și dreptului. Chișinău, p. 84.

39. Negru B., Negru A. Teorie generală a dreptului și statului, p. 150.

40. Baltag D. Teorie generală a dreptului și statului. Chișinău, Tipim, 1996, p. 88-89.

41. Constituția Republicii Moldova.

42. Echilibrul puterilor în stat – pilon al constituționalismului din România – și Republica Moldova (studiu comparat), elaborată de Drilea-Marga Marian Pompiliu.

43. Costachi Guceac Fenomenul constituționalismului în evoluția Republicii Moldova spre statul de drept.

44. Costachi Gh., Guceac I., „Fenomenul constituționalismului în evoluția Republicii Moldova spre statul de drept”, Chișinău 2003, p. 90.

45. Cușmir M. Sisteme constituționale europene 2008, p. 18.

46. Ibidem, p. 29.

CZU 340.12

INTERESUL DOCTRINAR CONTEMPORAN FAȚĂ DE PRINCIPIUL LEGALITĂȚII

Petru RAILEAN,

doctor în drept, lector universitar, Universitatea de Studii Europene din Moldova

SUMMARY

The article contains an overview of the degree of scientific research in the contemporary doctrine of the concept and principle of legality. The author analyzes the works of Russian researchers, concerned about the issue in question, and the works of national researchers. Consequently, it is noted the insufficient research level of the subject in the national doctrine.

Keywords: principle, law, principle of legality, rule of law.

REZUMAT

Articolul cuprinde o trecere în revistă a gradului de cercetare științifică în doctrina contemporană a conceptului și principiului legalității. Sunt analizate atât lucrările cercetătorilor ruși, preocupați de problema în cauză, cât și lucrările cercetătorilor autohtoni. În consecință, se constată nivelul insuficient de cercetare a subiectului în doctrina autohtonă.

Cuvinte-cheie: principiu, legalitate, principiul legalității, stat de drept.

Introducere. Transformările democratice inițiate în ultimul deceniu al secolului trecut, care au marcat trecerea societății noastre de la un regim politic totalitar la unul bazat pe drept și pe valorile democratice, au impus în mod inevitabil și o nouă reafirmare a *principiului legalității* în viața societății și activitatea statului [15, p. 21].

Incontestabil, principiul în cauză a fost unul central și pentru funcționarea puterii în fostul regim sovietic, însă, odată cu ruina acestuia și inițierea edificării unui nou stat, s-a impus cu necesitate reconceptualizarea legalității și ajustarea acesteia la noile realități democratice.

Luând în considerație aceste momente, atât în trecut, cât și în prezent, *legalitatea* nu încetează a fi obiect al dezbaterilor științifice nu doar în cadrul teoriei generale a dreptului, dar și în celelalte ramuri ale științei juridice [15, p. 21].

Scopul studiului. Pornind de la cele expuse, în cele ce urmează ne propunem să realizăm o trecere în revistă a lucrărilor științifice care abordează legalitatea ca un concept și principiu, în vederea determinării

gradului de cercetare, atât în doctrina rusă, cât și în cea autohtonă.

Rezultate obținute și discuții. O atenție deosebită față de conceptul și fenomenul *legalității* a manifestat și continuă să manifeste doctrina juridică rusă. Abordări ale particularităților *legalității* din perioada sovietică pot fi atestate la așa cercetători precum: M. S. Strogovici (*Теоретические вопросы советской законности*. În: Советское государство и право, 1956) [43]; E.A. Lukașeva (*Социалистическое правосознание и законность*. Москва, 1973) [33]; I. Pavlov (*К вопросу о теории общенародной социалистической законности*. În: Социалистическая законность, 1962) [39]; N.G. Alexandrov (*Право и законность в период развернутого строительства коммунизма*. Москва, 1961) [16] etc.

Cercetările științifice ale acestor autori în mare parte sunt marcate de ideologia epocii în care au trăit și activat. Respectiv, în ele se pune accentul pe sensul îngust al *legalității* ca respectare strictă și necondiționată a legii de către toți subiecții de drept [14, p. 16].

Trecerea de la conceptul sovietic al legalității la cel contemporan este clar dezvoltată de către R.F. Vagapov, în publicația – *Теоретическая разработка и практическая реализация законности в России. Советский и постсоветский периоды* (publicat în Вектор науки ТГУ, 2011 [20]). Propunându-și o abordare a evoluției istorice a legalității, cercetătorul atestă originea acestuia chiar în conceptul „legalității revoluționare”, care ulterior deja a preluat conținutul „legalității socialiste”. Particularitatea principală a legalității socialiste în viziunea sa consta în faptul că ea exprima interesele elitei (clasei) care deținea puterea și conducea statul și societatea. Completată cu perceperea legalității ca executare strictă și fermă a legilor, această particularitate a și fundamentat caracterul totalitar al regimului din acea vreme.

Într-un fel sau altul, practic orice studiu contemporan al fenomenului legalității implică trasarea unei paralele cu varianta socialistă a acesteia, tocmai în vederea evidențierii pronunțate a noilor trăsături pe care i le atribuie perioada contemporană [15, p. 22].

În context, reprezentativ considerăm și studiul realizat de N.S. Malein – *О законности в условиях переходного периода* (publicat în: Теория права: новые идеи. Москва, 1995 [34]), în care cercetătorul încearcă să contureze noile trăsături ale legalității (în special, rolul important al calității legii), precizând dificultatea ce însoțește conștientizarea acesteia și aplicarea practică în condițiile de instabilitate socială și politică.

Dintr-o perspectivă generală, în prezent, legalitatea, ca principiu, este abordată practic în toate manualele de teorie generală a dreptului. Cu precădere, în acest sens vom cita: V.V. Lazarev – *Общая теория права и государства*. Москва, 1996 [30]; – *Основы права*. Учебное пособие. Москва, 2001 [38]; S.S. Alexeev – *Право: азбука – теория – философия: Опыт комплексного исследования*. Москва, 1999 [17]; *Теория права*. Москва, 1995 [18]; L.A. Morozov

– *Теория государства и права*. Учебник. Москва, 2003 [36]; M.S. Strogovici – *Проблемы общей теории права*. Москва, 1990 [42]; *Теория государства и права*. Москва, 2003 – sub redacția științifică a lui A.S. Pigolkin [44]; *Теория государства и права*. Москва, 2000 – sub redacția științifică a lui V.M. Korelski și V.D. Perevalov [45]; *Теория государства и права: Курс лекций*. Москва, 1999 – sub redacția științifică a lui M.N. Marcenko [46] etc.

Practic, în majoritatea acestor lucrări legalitatea este abordată sub un triplu aspect: ca principiu, ca metodă de conducere a statului și ca regim al vieții sociale (regim de respectare și executare strictă și riguroasă a normelor de drept de către toți subiecții relațiilor sociale).

În același timp, autorii acestor lucrări pun accentul pe importante aspecte de natură să elucideze specificul legalității în noile condiții democratice, precum: conținutul și principiile legalității sau, mai bine zis, cerințele pe care le implică aceasta în prezent, conținutul normativ al legalității (cuprinderea în conceptul de legalitate doar a legilor sau și a actelor normative subordonate legilor), subiecții asupra cărora se răsfrâng principiul legalității etc.

În context, pot fi menționate și lucrările semnate de: V. K. Babayev, V. V. Demidov – *Законность и ее принципы*. În: Ленинградский Юридический Журнал, 2004 [19]; N.N. Voplenko – *Понятие и основные черты законности*. În: Вестник Волгоградского государственного университета, 2006 [23]; I.A. Krasnov – *Понятие законности в современном обществе*. În: Юридический аналитический журнал, 2005 [26]; V.N. Kudreaev – *Законность: содержание и современное состояние*. În: Законность в Российской Федерации. Москва, 1998 [28]; D.A. Ponomarev – *Теоретические проблемы развития понятия законности в отечественной юридической науке*: Автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата юридических наук. Уфа, 2002 [40]; S.A. Savcenko

– *Принцип законности как основа конституционного процесса осуществления государственной власти в России*. În: Вестник Томского государственного университета, 2011 [41] etc.

În cuprinsul tuturor acestor publicații, se urmărește dezvoltarea celor mai importante trăsături, particularități și elemente ale legalității ca principiu sau ca totalitate de cerințe adresate tuturor subiecților de drept.

De exemplu, cu idei inedite intervine în explicarea legalității cercetătorul N. N. Voplenko, care susține că legalitatea constituie un instrument (mijloc) important pentru atingerea scopurilor dreptului. Ea derivă din calitatea dreptului de a fi general obligatoriu în stat și se concretizează în sistemul cerințelor ideologice, psihologice și juridice ale conduitei legale, bazându-se pe principiile normativ-juridice, organizaționale și general ideologice ale activității subiecților chemați să o asigure. Respectiv, legalitatea dispune de o structură proprie și de trăsături distincte [23, p. 35].

Renumitul savant V. N. Kudreaev, la rândul său, subliniază că legalitatea presupune recunoașterea de drepturi egale și stabilirea de cerințe egale tuturor cetățenilor, adică realizarea principiului egalității în fața legii. Transpunerea acestuia în viață contribuie în mod deosebit la consolidarea în conștiința indivizilor a unor asemenea valori importante, precum: autoritatea dreptului, echitatea socială, siguranța și stabilitatea ordinii de drept [28, p. 5].

Totodată, merită atenție și viziunea lui D. A. Ponomarev, care pune un accent deosebit pe faptul că legalitatea excede cu mult limitele sferei de realizare a dreptului și sfera de creare a acestuia [40, p. 6]. În același timp, cercetătorul apreciază legalitatea ca fiind o categorie estimativă ce excede considerabil limitele jurisprudenței, fiind o noțiune ce semnifică necesitatea obiectivă de respectare a legilor.

Specificul legalității în diferite domenii sau în calitate de caracteristică a unor instituții concrete a fost elucidat de către: I. A. Kras-

пов, în *Специфика законности в федеративном государстве (на примере Российской Федерации)*: Автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата юридических наук. Казань, 2007 [27], cercetătorul evidențind particularitățile manifestării legalității în relațiile dintre subiecții federației; D. A. Lipinski, *О принципе законности юридической ответственности*. Вектор Науки ТГУ, 2010 [32], care subliniază specificul legalității ca principiu de bază al răspunderii juridice; A.V. Ovod, *Принцип законности в публичном праве*: Автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата юридических наук. Казань, 2005 [37], care concretizează manifestarea legalității în sfera dreptului public etc.

Un aspect distinct abordează cercetătorul A. N. Kunev în publicația *Законность и правовая культура в условиях становления правового государства: теоретико-правовое исследование*. Москва, 2011 [29]. Intuind legătura indisolubilă dintre legalitate și cultura juridică, domnia sa cu o logică inedită argumentează cum aceste categorii se influențează reciproc, fiind interdependente în perioada contemporană.

Destul de polemitizat în literatura de specialitate rusă este conceptul de „legalitate de drept” („правозаконность”). Ca adepți ai acestei sintagme, pot fi nominalizați: N. V. Vitruk (*Законность: понятие, защита и обеспечение*. В: Общая теория права. Нижний Новгород, 1993 [21]), S. S. Alexeev (*Теория права*. Москва, 1995 [18]), I. A. Krasnov (*Специфика законности в федеративном государстве (на примере Российской Федерации)*. Казань, 2007 [27]) etc., care în publicațiile lor susțin recunoașterea acesteia, dat fiind faptul că permite o delimitare clară între legalitatea proprie regimului totalitar și cea caracteristică unui stat de drept.

În același timp, sunt destul de justificate și argumentele oponenților unei asemenea poziții, și anume: A. V. Ovod (*Принцип законности в публичном праве*.

Казань, 2005 [37]); D. A. Ponomarev (*Теоретические проблемы развития понятия законности в отечественной юридической науке*. Уфа, 2002 [40]); N. N. Vorplenko (*Понятие и основные черты законности*. Волгоград, 2006 [23]) etc., cercetători care susțin inutilitatea unei asemenea terminologii, întrucât o consideră ca fiind de natură să provoace doar confuzii.

Un aspect important reprezintă mecanismul asigurării legalității în cadrul statului. O viziune distinctă în acest sens promovează N. V. Vitruk (*Законность: понятие, защита и обеспечение*. В: Общая теория права. Нижний Новгород, 1993 [21]), care trasează o distincție clară între asigurarea legalității și încălcarea acesteia, profilaxia și consolidarea legalității, argumentând, în special, distincția dintre încălcarea legii și încălcarea legalității.

Elemente distincte ale mecanismului de asigurare a legalității evocă și alți cercetători precum:

- M. A. Latushin (*Механизм обеспечения законности*. Волгоград, 2006 [31]), care dezvoltă mecanismul social, psihologic și juridic al asigurării legalității;

- M. R. Mamii (*Теория и практика обеспечения режима законности в современной России* [35]), care accentuează valoarea deosebită a bazei normativ-juridice și a mecanismului socio-juridic în asigurarea legalității și rolul special al controlului judecătoresc și a supravegherii exercitate de către procuror ca garanții ale asigurării legalității.

În context, merită atenție și abordarea doctrinară a conceptului de „legalitate constituțională”. Chiar dacă este o noțiune adeseori nerecunoscută, totuși în literatura de specialitate rusă pot fi atestați cercetători de renume care o susțin și îi apreciază valoarea teoretică și practică.

În acest sens, vom cita asemenea personalități precum: N. M. Kolosova (*Обеспечение конституционности законности*. Москва, 1998 [25]); T. Ia. Habrieva (*Конституция как основа законности в Российской Федерации*. Москва, 2009 [47]); *Конституция и законность*.

Москва, 2008 [48]; *Правовая охрана конституции*. Казань, 1995 [49]); N.V. Vitruk (*Законность: понятие, защита и обеспечение*. Нижний Новгород, 1993 [21]); V.P. Volkov (*Проблемы обеспечения конституционной законности избирательного процесса в интересах укрепления российской государственности*. Москва, 2009 [22]) etc. În marea lor parte, cercetătorii enunțați apreciază „legalitatea constituțională” ca fiind nucleul legalității într-un stat de drept, invocând și argumente pertinente în acest sens.

În baza celor expuse, putem conchide că fenomenul legalității se bucură la moment de o amplă și profundă cercetare în doctrina juridică rusă, fapt ce permite recunoașterea existenței unei teorii a legalității în cadrul acestui areal științific.

Cu regret, sub aspect comparativ, nu putem afirma același lucru și despre comunitatea științifică autohtonă, dat fiind faptul că fenomenul legalității este studiat la noi insuficient și destul de fragmentar [14, p. 20; 15, p. 31]. Cu excepția invocării succinte a conceptului în manualele de teoria generală a dreptului, semnate de către: Avornic Gh. (*Teoria generală a dreptului*. Chișinău, 2004 [2]); Baltag D. (*Teoria generală a dreptului și statului (curs introductiv)*. Cimișlia, 1996 [3]); Negru B. (*Teoria generală a statului și dreptului*. Chișinău, 1999 [11]); Negru B., Negru A. (*Teoria generală a dreptului și statului*. Chișinău, 2006 [12]) etc., sunt puține publicații consacrate dezvoltării principiului legalității și mecanismului de asigurare a acesteia.

Evident, o abordare similară a principiului poate fi atestată și în orice lucrare de specialitate, mai ales în cele ramurale, deoarece fiind propriu întregii activități a statului, principiul legalității este valorificat practic în toate sferile acesteia și, respectiv, în toate ramurile științei juridice.

Un exemplu elocvent în acest sens servește voluminoasa monografie a cercetătorului M. Diaconu (*Mecanismul asigurării legalității actelor administrative în Republica Moldova*. Chișinău, 2013 [9], publi-

cată în baza tezei sale de doctor în drept (*Controlul legalității actelor administrative*), susținută în același an), în care cu lux de amănunte sunt studiate specificul legalității în activitatea administrației publice și mecanismul asigurării acesteia. Un accent deosebit autorul pune pe legalitatea actelor administrative ca principiu de drept administrativ și pe rolul controlului (administrativ și jurisdicțional) în asigurarea legalității actelor administrative, intervenind cu valoroase ipoteze științifice, idei, constatări, concluzii și recomandări în materie.

În aceeași ordine de idei, merită enunțate și demersurile științifice semnate de către: V. P. Ivanov (*Проблемы соотношения законности и конституционного принципа верховенства права*. Chișinău, 2004 [24]); Al. Arseni (*Legalitatea și supremația legii într-un stat de drept*. Chișinău, 2003 [1]); T. Cârnaț (*Statul de drept: principii și trăsături definitorii*. Chișinău, 2004 [4]); M. Poalelungi, A. Smochină (*Ordinea de drept – condiție prioritară pentru instituirea statului de drept*. Chișinău, 2002 [13]); Grecu R. (*Stere – juristul*. Chișinău, 2008 [10]); Costachi Gh., Guceac I. (*Fenomenul constituționalismului în evoluția Republicii Moldova spre statul de drept*. Chișinău, 2003 [7]) etc. În marea lor parte, cercetătorii se expun asupra triplei valențe a legalității ca principiu, metodă și regim, asupra supremației legii ca element fundamental al legalității și asupra garanțiilor acesteia (generale și speciale).

Fără a diminua valoarea științifică a acestor studii, totuși apreciem în mod deosebit cercetările realizate de către profesorul Gh. Costachi (*Direcții prioritare ale edificării statului de drept în Republica Moldova*. Chișinău, 2009 [5]; *Organizarea și funcționarea puterii în statul de drept*. Monografie. Chișinău, 2010 [8]; *Prin știință spre un stat de drept*. Monografie. Chișinău, 2011 [6]) etc., în care savantul investigează profund conceptul legalității în baza teoriei juridice ruse, expunându-se destul de tranșant asupra unor aspec-

te importante problematice în materie, precum: conținutul normativ al legalității (în care domnia sa include pe lângă lege și actele normative subordonate legii), subiecții acesteia (recunoscând această calitate atât cetățenilor de rând, cât mai ales statului și autorităților acestuia), particularitățile legalității în perioada contemporană (accentuând în mare parte caracterul de drept al legilor).

Totodată, trebuie să recunoaștem că prin lucrările sale dl profesor marchează cea mai amplă și valoroasă contribuție științifică la cercetarea legalității ca principiu al statului de drept în doctrina juridică autohtonă, moment ce ne-a motivat să ne axăm în cercetarea noastră pe multe dintre ideile domniei sale.

Concluzii. Din câte se poate observa, în arealul științific autohton principiul și fenomenul legalității nu se bucură de o atenție corespunzătoare, fapt ce în viziunea noastră este nejustificat, mai ales ținând cont de procesul edificării statului de drept aflat în plină desfășurare. De aici, este destul de clară necesitatea suplirii acestui neajuns, prin dezvoltarea teoriei legalității. O încercare în acest sens am întreprins în teza de doctorat – *Esența și importanța activității jurisdicționale în asigurarea legalității în statul de drept*, susținută în anul 2014 [14] și, respectiv, în monografia publicată în baza acesteia – *Mecanismul jurisdicțional de asigurare a legalității în statul de drept* [15] (2015), în care ne-am propus să elucidăm atât conceptul contemporan al legalității, formele de manifestare a acesteia, precum esența și particularitățile mecanismului de asigurare a legalității în cadrul statului.

În calitate de obiectiv distinct, pe care am reușit să-l atingem în aceste lucrări, menționăm dezvoltarea conceptului de *legalitate constituțională (constituționalitate)*, determinarea rolului și locului acesteia în raport cu legalitatea, particularitățile și mecanismul de asigurare.

Referințe bibliografice

1. Arseni A. *Legalitatea și supremația legii într-un stat de drept*. În:

Edificarea statului de drept”, Materialele conferinței internaționale științifico-practice (Chișinău, 26-27 septembrie 2003). Chișinău: Transparency International – Moldova, 2003, p. 174-178.

2. Avornic Gh. *Teoria generală a dreptului*. Chișinău: Editura Cartier, 2004. 656 p.

3. Baltag D. *Teoria generală a dreptului și statului (curs introductiv)*. Cimișlia: Editura „TIPCIM”, 1996. 330 p.

4. Cârnaț T. *Statul de drept: principii și trăsături definitorii*. În: „Dezvoltarea constituțională a Republicii Moldova la etapa actuală”, Materialele conferinței internaționale științifico-practice (23-24 septembrie 2004, Bălți). Chișinău, 2004, p. 1419-1420.

5. Costachi Gh. *Direcții prioritare ale edificării statului de drept în Republica Moldova*. Chișinău: IISD al AȘM, 2009. 327 p.

6. Costachi Gh. *Prin știință spre un stat de drept*. Volum omagial. Chișinău: IISD al AȘM, 2011. 864 p.

7. Costachi Gh., Guceac I. *Fenomenul constituționalismului în evoluția Republicii Moldova spre statul de drept*. Chișinău: F. E.-P. Tipografia Centrală, 2003. 344 p.

8. Costachi Gh., Hlipcă P. *Organizarea și funcționarea puterii în statul de drept*. Monografie. Chișinău: IISD al AȘM, 2010. 624 p.

9. Diaconu M. *Mecanismul asigurării legalității actelor administrative în Republica Moldova*. Monografie. Chișinău: Î.S. F.E.-P. Tipografia Centrală, 2013. 552 p.

10. Grecu R. *Stere – juristul*. Chișinău: Universul, 2008. 248 p.

11. Negru B. *Teoria generală a statului și dreptului*. Chișinău, 1999.

12. Negru B., Negru A. *Teoria generală a dreptului și statului*. Chișinău: Bons Offices, 2006. 518 p.

13. Poalelungi M., Smochină A. *Ordinea de drept – condiție prioritară pentru instituirea statului de drept*. În: „Probleme actuale ale jurisprudenței: realizări și perspective”, Analele științifice ale Universității de Stat din Moldova, Științe juridice. Serie Nouă nr. 6. Chișinău: Centrul Editorial al USM, 2002.

14. Railean P. *Esența și importanța activității jurisdicționale în asigurarea legalității în statul de drept*. Teză de doctor în drept. Specialitatea: 552.01

– Drept constituțional. Chișinău, 2014, p. 16 (201 p.).

15. Railean P. *Mecanismul jurisdicțional de asigurare a legalității în statul de drept*. Chișinău: S.n., 2015 (Tipografia Centrală). 600 p.

16. Александров Н.Г. *Право и законность в период развернутого строительства коммунизма*. Москва, 1961. 271 p.

17. Алексеев С.С. *Право: азбука – теория – философия: Опыт комплексного исследования*. Москва: «Статут», 1999. 712 p.

18. Алексеев С.С. *Теория права*. Москва: Бек, 1995. 320 p.

19. Бабаев В.К., Демидов В.В. *Законность и ее принципы*. В: Ленинградский Юридический Журнал, 2004, №1, p. 133-144.

20. Вагапов Р.Ф. *Теоретическая разработка и практическая реализация законности в России. Советский и постсоветский периоды*. В: Вектор науки ТГУ, 2011, №1(4), p. 24-28.

21. Витрук Н.В. *Законность: понятие, защита и обеспечение*. В: Общая теория права: Курс лекций. Под общей ред. проф. В. К. Бабаева. Нижний Новгород, 1993, p. 513-540.

22. Волков В.П. *Проблемы обеспечения конституционной законности избирательного процесса в интересах укрепления российской государственности*. Москва: РЦО-ИТ: Крона, 2009. 262 p.

23. Вопленко Н.Н. *Понятие и основные черты законности*. В: Вестник Волгоградского государственного университета. Серия 5. Юриспруденция, 2006, №8, p. 33-48.

24. Иванова В.П. *Проблемы соотношения законности и конституционного принципа верховенства права*. В: Dezvoltarea constituțională a Republicii Moldova la etapa actuală, Materialele conferinței internaționale științifico-practice (23-24 septembrie 2004, Bălți). Chișinău: F.E.-P. „Tipografia Centrală”, 2004, p. 972-975.

25. Колосова Н.М. *Обеспечение конституционности законности*. В: Законность в Российской Федерации. Москва: Спарк, 1998, p. 27-47.

26. Краснов И.А. *Понятие законности в современном обществе*. В: Юридический аналитический

журнал. 2005, №3-4 (15-16), p. 149-163.

27. Краснов И.А. *Специфика законности в федеративном государстве (на примере Российской Федерации)*: Автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата юридических наук. Казань, 2007. 27 p.

28. Кудрявцев В.Н. *Законность: содержание и современное состояние*. В: Законность в Российской Федерации. Москва: Спартак, 1998, p. 4-12.

29. Кунев А.Н. *Законность и правовая культура в условиях становления правового государства: теоретико-правовое исследование*: Автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата юридических наук. Москва, 2011. 24 p.

30. Лазарев В. В. *Общая теория права и государства*. Москва: Юрист, 1996. 472 p.

31. Латушкин М.А. *Механизм обеспечения законности*. В: Вестник Волгоградского государственного университета. Серия 5: Юриспруденция, 2006, №8, p. 49-51.

32. Липинский Д.А. *О принципе законности юридической ответственности*. В: Вектор Науки ТГУ, 2010, №7(10), p. 42-45.

33. Лукашева Е.А. *Социалистическое правосознание и законность*. Москва: Юридическая литература, 1973. 344 p.

34. Малейн Н.С. *О законности в условия переходного периода*. В: «Теория права: новые идеи» (выпуск четвертый). Москва: 1995, p. 26-32.

35. Мамий М.Р. *Теория и практика обеспечения режима законности в современной России*. Автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата юридических наук. Краснодар, 2007. 43 p.

36. Морозова Л. А. *Теория государства и права. Учебник*. Москва: Юрист, 2003. 414 p.

37. Овод А.В. *Принцип законности в публичном праве*: Автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата юридических наук. Казань, 2005. 30 p.

38. *Основы права. Учебное пособие*. Под ред. В. В. Лазарева. Москва: Юрист, 2001. 448 p.

39. Павлов И. *К вопросу о теории общенародной социалистической законности*. В: Социалистическая законность, 1962, №6, p. 13-19.

40. Пономарев Д.А. *Теоретические проблемы развития понятия законности в отечественной юридической науке*: Автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата юридических наук. Уфа, 2002. 22 p.

41. Савченко С.А. *Принцип законности как основа конституционного процесса осуществления государственной власти в России*. В: Вестник Томского государственного университета, 2011, №3, p. 87-91.

42. Строгович М.С. *Проблемы общей теории права*. Избранные труды. Т. 1. Москва, 1990. 304 p.

43. Строгович М.С. *Теоретические вопросы советской законности*. В: Советское государство и право, 1956, №4, p. 15-25.

44. *Теория государства и права*. Под ред. А. С. Пиголкина. Москва: Городец, 2003. 544 p.

45. *Теория государства и права*. Под ред. проф. В. М. Корельского и проф. В.Д. Перевалова. Москва, 2000. 616 p.

46. *Теория государства и права: Курс лекций*. Под ред. проф. М.Н.Марченко. Москва: Зеркало, ТЕИС, 1999. 432 p.

47. Хабриева Т. *Конституция как основа законности в Российской Федерации*. В: Журнал Российского Права 2009. № 3, p. 3-11.

48. Хабриева Т.Я. *Конституция и законность*. В: Законность в Российской Федерации. Москва, 2008, p. 59-61.

49. Хабриева Т.Я. *Правовая охрана конституции*. Казань. 1995. 224 p.